

гострі дебати. Адже вони торкаються проблем розуміння образу майбутнього українського суспільства, в якому інформаційні технології можуть істотно звужити або навіть замінити творчо-продуктивні аспекти свідомості. Якщо це так, то проблема духовної та ціннісно-творчої самореалізації особи в соціально-економічній сфері потребує більш інтенсивних наукових досліджень, які будуть допомагати нейтралізувати технократичну дегуманізацію сучасної людини. Даний теоретико-методологічний підхід є достатньо продуктивним при дослідженні феномену інтегральної системи соціально-економічного знання, що дозволяє упорядковувати складну структуру світового господарства в цілісний систематизований механізм в плані його ціннісного дискурсу.

Ствердження інформаційної економіки, комп'ютеризація освіти, проведення соціальної інформатизації, інтелектуалізація суспільства, використання Інтернету створюють передумови не лише інноваційної моделі соціально-економічного розвитку країни з її сучасними ціннісними орієнтаціями і потребами, а й водночас ставить питання розв'язання зазначених проблем в контексті урахування особливого історичного досвіду, культури, специфічних принципів і засобів життєзабезпечення, що були здобуті кожним суспільством або цивілізацією на протязі багатовікового існування.

Список використаних джерел

1. Український соціум / Власик О. С., Крисаченко В. С., Спепико М. Т. та ін. / За ред. В. С. Крисаченка. – К. : Знання України, 2005. – 620 с.
2. Тоффлер Элвін. Третья волна. – М.: ООО “Фирма “Издательство АСТ”, 1999. – 482 с.
3. Постмодернизм. Энциклопедия. – Мн. : Интерпрессервис; Книжный Дом. 2001. – 1040 с.
4. Фаэй Лайм, Рэнделл Роберт. Курс МВА по стратегическому менеджменту / Пер. с англ. – М. : Альпина Паблишер, 2002. – 608 с.

Гнатюк Едуард Миколайович,
асистент кафедри філософії,
Національний університету водного господарства та
природокористування,
м. Рівне, Україна

СИМВОЛ, ГРА І СВЯТО У ФІЛОСОФСЬКІЙ ГЕРМЕНЕВТИЦІ Г.-Г. ГАДАМЕРА

У творчості Г.-Г. Гадамера феноменами, які концентрують герменевтичний досвід, зокрема щодо твору мистецтва, є символ, гра та свято.

На думку Г.-Г. Гадамера, символи поєднують художні тексти як «осколки буття» у текстуальну цілісність, а їх функція полягає у репрезентації смислу у мистецькому творі й реалізації авторської ідеї, недоступної для безпосереднього споглядання. Важливо, що у герменевтичному проєкті Г.-Г.

Гадамера символ не лише вказує на певне значення, а й репрезентує його, позаяк утримує це значення у собі, втілюючи його і роблячи його можливим.

Конституюючим модусом мистецтва та його культурною основою у вченні Г.-Г. Гадамера є гра, пов'язана з творенням, структурою, презентацією художнього твору. Методологічна цінність «гри» розкривається в ситуації «злиття горизонтів», що відбувається як взаємодія частини і цілого, входження у герменевтичне коло.

Гра є онтологічною основою свята – феномену, що прокладає місток між буденною і сакральною сферами буття і є особливим періодом їх безпосереднього інтенсивного контакту, чого не спостерігаємо у повсякденній реальності.

Дескрипція вказаних феноменів, яка підпорядкована феноменологічному стилю дослідження «речі самої по собі», уможливорює розкриття герменевтичної сутності буття мистецтва та його співбуття із людським буттям, зрозумілим у парадигмі «життєвий світ».

Сучасний дослідник герменевтики А. Богачов з цього приводу зазначає: «Буття твору трактовано як символ і свято, як нерозривна цілісність чуттєвого і значеннєвого, як одночасність у сенсі єдності часу твору й часу його рецепції» [1, с. 281]. Намагаючись досягнути онтологічної експлікації мистецтва, Г.-Г. Гадамер не заперечує його матеріалізованих форм, однак відмовляється визнати їх істинним буттям. Саме досвід істини дозволяє артикулювати у герменевтичній площині Г.-Г. Гадамера поняття свята, яке постає вищою формою гри, що допомагає витіснити реальність на якийсь інший рівень, де «будь-яка цільова співвіднесеність <...> не те, щоби зникає, але своєрідним чином мовби витає у повітрі» [2, с. 147]. Г.-Г. Гадамер підкреслює піднесеність свята, його здатність розірвати плетиво повсякденності і вирвати з нього тих, хто прагне стати учасником святкового дійства.

Підкреслюючи позараціональний характер свята, мислитель вважає його одним із тих феноменів, що репрезентують актуальний стан культури і мають свій власний час. У святі реалізована темпоральність буття, а «темпоральна структура свята вищою мірою загадкова» [2, с. 169]. На думку Г.-Г. Гадамера, свято доцільно розглядати крізь призму культурної пам'яті, що дозволить зберегти буття культури як цілісний континуум. Важливо, що на відміну від звичайної гри кожне свято центроване ідеєю і гра може трансформуватися у свято тільки тоді, коли починає асоціюватися з нею.

Прикметною рисою свята Г.-Г. Гадамер вважає повернення: «Чіткий ритм повторюваності, виокремлення з часового плину, подібне до космічної пульсуючої совісті, приносить звістку про першість часу, про те, що не все у ньому злите в нерозпізнаваному плинні і що в час свята відбувається повернення величної миті» [2, с. 159]. Власне у цьому святковому коловороті, вічному поверненні до «величної миті» людина знаходить виправдання тому, що вона мимоволі підпорядкувала себе тим правилам, які продиктувало свято як вимогу істини буття.

Таким чином, герменевтичний проект Г.-Г. Гадамера реалізується через естетизацію філософської думки. Модальностями естетичного у

герменевтичному досвіді мислителя постають символ, гра і свято. Естетична домінанта творчості філософа виявляє причетність до «антропологічного повороту», у контексті якого він у праці «Актуальність прекрасного» дошукується антропологічних основ нашого сприйняття мистецтва. У зв'язку з цим він експлікує роль символічного у культурній самосвідомості західної людини, розгортає ігрову концепцію мистецтва, що, трансформуючись у святкове дійство, постає своєрідним переживанням часу, яке знімає будь-які суперечності як неістотні у плинні вічного і прекрасного.

Список використаних джерел

1. Богачов А. Досвід і сенс. Київ : Дух і літера, 2011. – 336 с.
2. Гадамер Х.-Г. Истина и метод : Основы философской герменевтики. Москва: Прогресс, 1988. – 704 с.

Горна Вікторія Анатоліївна,
магістрант кафедри креативних індустрій та соціальних інновацій,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна
науковий керівник, **Філіпович Вікторія Миколаївна,**
кандидат психологічних наук,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ, ЩО МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Проблема порушення комунікативної взаємодії у дітей усе більше хвилює психологів, дефектологів, корекційних педагогів не лише в Україні, а й у світі загалом. Особливу гостроту цій проблемі надає той факт, що здатність до комунікації та спілкування є базисом для розвитку всього людського, що є в людині.

Фахівці відзначають негативні тенденції популяції у сфері здоров'я підростаючого покоління, стійке зростання кількості дітей із вадами комунікативного розвитку (О. Баєнська, К. Лебединська, М. Ліблінг, О. Нікольська, Г. Хворова та ін.). Опубліковані дані свідчать, що 55% дітей, які вступають до перших класів масових шкіл, залишається незавершеним період засвоєння мови [2]. У 60% сучасних дошкільнят виявляються проблеми в оволодінні рідною мовою та в правильності мовних висловлювань, а 52% дітей дошкільного віку складають групу ризику у зв'язку з високою ймовірністю виникнення у них в майбутньому недоліків читання та письма [2].

Відомо, що подібні психологічні особливості спостерігаються у дітей дошкільного віку, що належать до різних категорій порушеного розвитку. Зокрема, недоліки у розвитку комунікативної взаємодії характерні для більшості традиційно виділених видів психічного дизонтогенезу.